הנשרפין פרק תשיעי סנהדרין פב.

לא פגעו בו קנאין מהו אינשייה רב לגמריה אקריוהו לרב כהנא בחלמיה [1]בגדה יהודה ותועבה נעשתה בישראל ובירושלים כי חלל יהודה קדש ה' אשר אהב ובעל בת אל נכר אתא א"ל הכי אקריון אדכריה רב לגמריה בגדה יהודה זו עבודת כוכבים וכן הוא אומר [2][כן] בגדתם בי בית ישראל נאום ה' ותועבה נעשתה בישראל ובירושלים זה משכב זכור וכן הוא אומר [3]ואת זכר לא תשכב משכבי אשה תועבה היא כי חלל יהודה קדש ה' זו זונה וכן הוא אומר [4]לא [5](יהיה קדש) ובעל בת אל נכר זה הבא על הכותית [6] [א]וכתיב בתריה [5]יכרת ה' לאיש אשר יעשנה ער ועונה [6](מאהלי) יעקב ומגיש מנחה להי' צבאות [7][ב]אם ת"ח הוא לא יהיה לו ער בחכמים ועונה בתלמידים אם כהן הוא לא יהיה לו בן מגיש מנחה להי' צבאות א"ר חייא בר אבויה [2]כל הבא על הכותית [8] כאילו מתחתן בעבודת כוכבים דכתיב ובעל בת אל נכר וכי בת יש לו לאל נכר אלא זה הבא על הכותית [9] [9]וא"ר חייא בר אבויה כתוב על גלגלתו של יהויקים זאת ועוד אחרת זקינו דרבי פרידא אשכח ההוא גולגלתא דהות שדיא בשערי ירושלים והוה כתוב עילויה זאת ועוד אחרת קברה והדר נבוג קברה והדר נבוג אמר האי גולגלתא של יהויקים דכתיב ביה [10]קבורת חמור יקבר סחוב והשלך מהלאה לשערי ירושלים אמר מלכא הוא ולאו אורח ארעא לבזויי שקלה כרכה בשיראי ואותביה בסיפטא אתאי דביתהו חזיתה נפקת אמרה להו לשיבבתהא אמרי לה האי דאיתתא קמייתא היא דלא קא מנשי לה שגרתא לתנורא וקלתה כי אתא אמר היינו דכתיב עילויה זאת ועוד אחרת [11]כי אתא רב דימי אמר בית דינו של חשמונאי גזרו הבא על הכותית [12] חייב עליה משום נשג"א כי אתא רבין אמר [13]משום נשג"ז נדה שפחה גויה זונה אבל [14]משום אישות לית להו ואידך [15]נשייהו ודאי לא מיפקרי א"ר חסדא [16]הבא לימלך אין מורין לו איתמר נמי אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הבא לימלך אין מורין לו [17]ולא עוד אלא שאם פירש זמרי והרגו פנחס נהרג עליו נהפך זמרי והרגו לפנחס אין נהרג עליו שהרי רודף הוא [18]ויאמר משה אל שופטי ישראל וגו' הלך שבטו של שמעון אצל זמרי בן סלוא אמרו לו הן דנין דיני נפשות ואתה יושב ושותק מה עשה עמד וקיבץ כ"ד אלף מישראל והלך אצל כזבי אמר לה השמיעי לי אמרה לו בת מלך אני וכן צוה לי אבי לא תשמעי אלא לגדול שבהם אמר לה אף הוא נשיא שבטו הוא ולא עוד אלא שהוא גדול ממנו שהוא שני לבטן והוא שלישי לבטן תפשה בבלוריתה והביאה אצל משה אמר לו בן עמרם זו אסורה או מותרת ואם תאמר אסורה בת יתרו מי התירה לך נתעלמה ממנו הלכה נעו כולם בבכיה והיינו דכתיב [19]והמה בוכים פתח אהל מועד וכתיב [20]וירא פנחס בן אלעזר מה ראה אמר רב [21]ראה מעשה ונזכר הלכה אמר לו אחי אבי אבא לא כך לימדתני ברדתך מהר סיני [22]הבועל את כותית קנאין פוגעין בו אמר לו [23]קריינא דאיגרתא איהו ליהוי פרוונקא ושמואל אמר ראה [24]שאין [25]חכמה ואין תבונה ואין עצה נגד ה' [26][ג]כל מקום שיש חילול השם אין חולקין כבוד לרב ר' יצחק אמר ר"א ראה שבא מלאך והשחית בעם ויקם מתוך העדה ויקח רומח בידו מיכן שאין נכנסין בכלי זיין לבית המדרש שלף שגנה והניחה באונקלו והיה

נשגנ"ז. זונה אם הוא כהן: **ואידך** נשייהו **לא מפקרי.** ולא מחייבי משום זונה הקשה ה"ר משה מפונטויז"ל מהא דאמר פרק הבא על יבמתו (יבמות פא. ופס) אין זונה אלא גיורת ומשוחררת וכ"ש כותיות[a] וי"ל דכיון דכתיב זונה לא יקח לא מחייב משום זונה אלא אם כן יש כה ליקוחין כגון גיורת דתפסי קידושי אבל כותית לא ועוד משמע קרא דאיירי בהיתיר דשרי לישראל ואסירה לכהן לאפוקי כותית דאסורה לתרוייהו ומיהו קשה דנפרק כל האסורין (ממזרה כט: ופס) קאמר רבא בכהן הבא על כותית לוקה עליה משום זונה מדאורייתא ודוחק הוא לאוקמי שמעתא דהכא כאבי ועוד קשה דכפ' עשרה יוחסין (קדושין דף עח.) פליגי רבי יהודה ורבי יוסי וי"ש בגיורת לכהן ואפי' לרבי שמעון לא שרי אלא בנתגיירה פחותה מבת שלש שנים ויום אחד כמו כותית לא ונראה לפרש דהך שמעתא נמשומרת שלא נבעלה ואפילו אינה משומרת לא לקי מדאורייתא מספיקא אבל ודאי בעולה לוקה מדאורייתא כרבא בתמורה והיינו דקדושין אע"ג דמדאורייתא אסורה לא משום זונה מיתסרה אלא גזירת הכתוב וכן משמע בירושלמי פרק במה דקדושין דא"ר יעקב בר אידי בשם רבי יהושע בן לוי מעשה במשפחה בדרום שהיו קורין עליה ערעור ושלח רבי אמי ר' רומנוס לבודקה ומצא שנתגיירה זקנתה פחותה מבת ג' שנים ויום אחד והכשירה רבי לכהונה רב הושעיא אמר ברבי שמעון הכשירה א"ר זעירא דברי הכל הוא דא"ר זעירא בשם רב אדא בר אהבה ר' יודן מטו בה בשם רב ר' אבהו בשם ר' יוחנן ולד בוגדת כשר שהיא בלא תעשה ובא מכח עשה והוא אשה בכתוליה יקח ולא בוגדת כל לא תעשה הבא מכח עשה עשה הוא ודכותיה כי אם בתולה מעמיו ולא גיורת כל לא תעשה הבא מכלל עשה עשה משמע מהתם בהדיא דליכא מלקות והולרכו חכמים לגזור כדי לחייבו מלקות ומיהו קוגיא דידן משמע דעובדא דירושל' משום זונה דמייתי לה בפ' הבא על יבמתו [b]וכבי למפשט מינה דהלכה כר"ש ודמי שאני התם הואיל ואינבא אינבא דהא רב ורבי יוחנן דאמרי בוגדת ומוכת עץ לא יצא ואם נשא נשוי ומסיק בשלמא התם קופה להיות בעולה תחתיו הכא קופה להיות זונה תחתיו ול"ל זונה לאו דווקא: היונק

לא פגעו בו קנאין מכו. מה עונש כדבר: **אינשייה רב לגמריה.** שכח מה שגמר מרבו בדבר זה ולא ידע להשיבו: **וכן הוא אומר ואם זכר וגו'.** סיפיה דקרא מועבה היא: **זונה.** מופקרת ואפי' ישראלית **קדש.** מפקיר קדושתו והולך לרדוף זונות. קדשה מחללת קדושתה וכן קדש מחלל קדושתו: **כאוב על גלגלתו של יהויקים.** משום ר' חייא בר אבויה נקט לה: **ואם ועוד אחרת.** נקמה נעשית בה בבר ועוד אחרת מעשה בה: **וקינו דר' פרידא.** הוא ר' חייא בר אבויה והכי אמרי' בחלק[c]: **נבוג.** נבוכדנצר וילמה מקבותה: **קבורת חמור.** מושלך כרמוכות: **בסיפטא.** ארגז: **לשיבבתהא.** לשכנותיה: **דלא קא מנשי לה.** אינה נשכחת מלבו: **שגרתא לתנורא.** הסיקה את התנור: **חייב עליה.** כלומר נענש בה משום כל אלו: **נדה.** אע"פ שדם כותית כדם בהמה מכל מקום מיאוס וחילול לקדושת השם הוא: **שפחה.** שהיא כשפחה אלא שכנסת ישראל גבירה נקראת: **עובדים כוכבים.** לא תתחתן בם כי יסיר וגו'[d] כל המסירות את הבן בשמעם[e]. ומיהו אלו דלא תתחתן ליכא דאורייתא דדרך חתנות משמע וכיון דינו של משמואלי גזרו לפרוש מינה משום כל הני: **א"ל.** ואלו ממש לקדושין לית להו ומיהו לא"ל דמיא וחייב לפרוש הימנה שלא יהא רגיל בעשת אים: **אכל איסור אין נסס[f].** שמתם כותית מופקרת ואינה מיוחדת לבעלה ולא דמיא לא"ל: **אמר רב חסדא.** קנאי הבא לימלך בבית דין בשעת מעשה אם יפגע בו אין מורים לו שלא נאמרה אלא למקנא מעצמו ואינו נמלך: **ולא עוד אלא שאם פירש ומרי.** מן המשה והרגו פנחס אחר כן נהרג עליו שלא נאמרה הלכה לא אלא בשעת מעשה: זמרי הוא שלומיאל: **נשיא שבט.** שמעון דלקמן: שמעון שני לבטן לוי שלישי לבטן: **כח יפרו מי הסירה לך.** משה קודם מתן תורה נשא וכשנתנה תורה כולן בני נח היו ונכנסו לכלל מצות והיא עמהם וגרים רבים של ערב רב: **ונתעלמה ממנו הלכה.** שנאמר לו בסיני הבועל כותית וכו': **אחי אבי אבא.** היינו משה שהיה אחי אבי אביו אהרן: **פרוונקא.** שליח: **שמואל אמר מאי וירא רפא שאין חכמה.** כלומר נזכר פסוק אין חכמה ואין תבונה נגד ה' שכל מקום שיש חילול השם אין חולקין כבוד לרב לפיכך הוצרך פנחס הלכה בפני רבו ולא המתין ליטול רשות ממשה שלא יראו הרואים וילמדו להמיר את כותית: **ויקם ויקח.** מכלל דעד השתא לאו בידו הוה: **העדה.** סנהדרין שהיו יושבים ודנין בדכתיב קח את כל ראשי ואמרי' בפר' ד' (לעיל לה.) חלק להם בתי דינין לדונם דיני נפשות על עון פעור: **שלף שגנה.** שלף הכרחל שבראש העץ של רומח: **אונקלי.** מלגוש: נשגון

מסורת הש"ס

(a) [ל"ל דהיה קדשה מכנות ישראל וכ"ש בשלמות], (b) [בס"ד: הגריס], (c) [ל"ל מאחלין], (d) שבת נה: ע"ש, (e) [לקמן קד. ע"ש], (f) ע"ז ט: ע"ש [ע"ז קד. ע"ש], (g) [מלי כפ ומרי' לקמן ט:], (h) [מולין יג:], (i) [ספרים פו.], (j) [לעיל פא.]: ע"ז ט:, (k) כ"מ פנ: לקמן ט:, (l) [מלי כפ ומרי' פירש"י ההכא ד"ה שמואל אמר כו' מכר פסוק אין חכמה וכו' ודע שהכרח לומר כן הכא כמ"ש פוס' נעשין פס. ד"ה ומתיב זעירא כו'], (m) מיוחסין פנ. שטיפות ל: [ברכות יט:], (n) [ע"ר לקמן קד.], (o) [דברים ז], (p) [קדושין פח.], (q) נפ"מ: גריס, (r) דף פ:.

הגהות הב"ח

(a) רש"י ד"ה אבל מיסות. נ"ב עי' לעיל בפרק ד' מיתות סוף דף נ"ב בתוספת.

מוסף רש"י

ער בחכמים. מרוף לבינין ולהורות בין החכמים, כדאמרינן בברכות (נג:) אלהינא ערבית (שבת נה:). חייב משום נשג"א. גזרו עליהן משום נדה דרבנן, ואפ"ג דשוכבת סוכבים אין דמה משמאה מן התורה, שהרי היא כבהמה, חכמים גזרו עליה, ומשום שפחה, ומשום עובדת כוכבים מאי מתחתן בה דרך איסור, ומשום אמה אים, דבעולת בעל יש לבן לבני בת, דכתיב והיא בעולת בעל, ישראל הרגיל בכך הוחיל ובא עליה בנדה אמי למבעל נמי נדה ישראלית, ואמי למינקב שפחה ובבר משום לא יהיה קדש ואמי למנקבה לשוכבת סוכבים ובבר אלא מתחתן ואמי למינבל אמה אים ישראל (ע"ז לו:). אלי חייב לאו דוקא אלא אסור, דלאו מדאורייתא אלא מדרבנן (שבת פא:). משום נשג"ז. נדה שפחה שוכבת סוכבים זונה, אמה כהן הוא יש לאו מחמ אלא בגירה משום זונה ישראלית שנבעלה לאסור לה (שם). קריינא דאיגרתא. משל הוא (ב"מ פג:). שאין חכמה וגו' נגד ה'. אין חכמה חשובה נגד ה' (ברכות יט: שבועות ל:) אין חומת חכמה וכבוד וחבונה ויועץ עומדת כנגד חילול השם (ערובין סג.).

עין משפט נר מצוה

סג א מיי' פי"ב מהל' איסורי ביאה הל"י
סמג לאוין קיב טוש"ע אה"ע סימן עז סעיף ב:
סד ב ג מיי' שם טור שו"ע שם:
סה ד מיי' שם הלכה ב
וסמג שם טור שו"ע שם סעיף ח:
סו ה ו מיי' שם הלכה ה
וסמג שם טור שו"ע חו"מ סימן תכה סעיף ד בהגה:
סז ז מיי' פ"ה מהלכות ת"ת הלכה ג סמג עשין ז טור שו"ע יו"ד סימן רמב סעיף יא:

תורה אור השלם

1. בְּגֵדָה יְהוּדָה וְתוֹעֵבָה נֶעֱשְׂתָה בְיִשְׂרָאֵל וּבִירוּשָׁלִַם כִּי חִלֵּל יְהוּדָה קֹדֶשׁ יְיָ אֲשֶׁר אָהֵב וּבָעַל בַּת אֵל נֵכָר:
מלאכי ב יא
2. אֶכֶן בְּגֹדָה אִשָּׁה מֵרֵעָהּ כֵּן בָּגַדְתֶּם בִּי בֵּית יִשְׂרָאֵל נְאֻם יְיָ:
ירמיהו ג כ
3. וְאֶת זָכָר לֹא תִשְׁכַּב מִשְׁכְּבֵי אִשָּׁה תּוֹעֵבָה הוּא:
ויקרא יח כב
4. לֹא תִהְיֶה קְדֵשָׁה מִבְּנוֹת יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִהְיֶה קָדֵשׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
דברים כג יח
5. יַכְרֵת יְיָ לָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂנָּה עֵר וְעֹנֶה מֵאָהֳלֵי יַעֲקֹב וּמַגִּישׁ מִנְחָה לַיְיָ צְבָאוֹת:
מלאכי ב יב
6. קְבוּרַת חֲמוֹר יִקָּבֵר סָחוֹב וְהִשְׁלֵךְ מֵהֲלְאָה לִשְׁעָרֵי יְרוּשָׁלִַם:
ירמיהו כב יט
7. וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל שֹׁפְטֵי יִשְׂרָאֵל הִרְגוּ אִישׁ אֲנָשָׁיו הַנִּצְמָדִים לְבַעַל פְּעוֹר:
במדבר כה ה
8. וְהִנֵּה אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּא וַיַּקְרֵב אֶל אֶחָיו אֵת הַמִּדְיָנִית לְעֵינֵי מֹשֶׁה וּלְעֵינֵי כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהֵמָּה בֹכִים פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד:
במדבר כה ו
9. וַיַּרְא פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן וַיָּקָם מִתּוֹךְ הָעֵדָה וַיִּקַּח רֹמַח בְּיָדוֹ:
במדבר כה ז
10. אֵין חָכְמָה וְאֵין תְּבוּנָה וְאֵין עֵצָה לְנֶגֶד יְיָ:
משלי כא ל

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com